

SỞ Y TẾ TỈNH YÊN BÁI
BỆNH VIỆN SẢN - NHI

**CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC
PHẪU THUẬT MỔ LẤY THAI**

Yên Bái - 2022

PAGE *

MERGEFORMAT 4

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC
PHẪU THUẬT LẤY THAI

Tên khoá học và giới thiệu chung về khóa học:

1.1. Tên khoá học: Phẫu thuật mổ lấy thai

Thời gian đào tạo: 03 tháng.

1.2. Giới thiệu chung về khóa học:

1.2.1. Sự cần thiết:

a. Sinh mổ là gì?

Sinh mổ hay *mổ lấy thai* là một phẫu thuật nhằm lấy thai nhi, nhau và màng ối qua một vết mổ ở thành tử cung (không bao gồm mổ lấy thai trong vỡ tử cung). Trước đây, chỉ định sinh mổ còn hạn chế do nhiễm trùng và sự hạn chế của gây mê hồi sức. Ngày nay, sự phát triển của phẫu thuật, phương tiện vô khuẩn, kháng sinh, truyền máu, gây mê hồi sức đã giảm hẳn các tai biến của việc mổ lấy thai. Tuy nhiên, mổ lấy thai là chỉ định có lý do Y khoa, vì vậy trong các trường hợp bác sĩ tiên lượng không thể sinh thường qua ngã âm đạo an toàn, sản phụ sẽ chỉ định sinh mổ.

b. Vì sao cần sinh mổ?

Sinh con tuy là một tiến trình sinh lý bình thường nhưng vẫn tiềm ẩn những nguy cơ cho mẹ và thai nhi dù mẹ sinh thường hay sinh mổ. Tuy nhiên nếu tiên lượng cuộc sinh thường qua ngã âm đạo tỏ ra không an toàn cho mẹ, thai nhi hoặc cả hai, bác sĩ sẽ đưa ra chỉ định sinh mổ. Các chỉ định mổ lấy thai có thể chủ động hoặc có thể là những chỉ định bán cấp cứu, cấp cứu hoặc tối cấp. Tùy thuộc vào từng trường hợp cụ, bác sĩ sẽ đưa ra chỉ định phù hợp:

c. Những lợi ích khi sinh mổ

Mổ lấy thai được xem là phương pháp tối ưu trong những trường hợp mẹ không thể sinh thường qua ngã âm đạo, hạn chế các tai biến cho bé khi bác sĩ tiên lượng được việc em bé sinh thường qua ngã âm đạo có thể gặp một số tổn thương như: tổn thương đám rối dây thần kinh cánh tay do kẹt vai, gãy xương, ngạt do sa dây rốn...

Bên cạnh đó, mổ lấy thai làm giảm nguy cơ lây nhiễm cho bé khi sinh qua ngã âm đạo như nhiễm Herpes simplex virus, viêm gan siêu vi B, C, HIV...

Đối với mẹ thì việc sinh mổ là giảm nguy cơ tổn thương tầng sinh môn khi sinh đường âm đạo, giảm nguy cơ chảy máu mẹ trong một số trường hợp như nhau tiền đạo, nhau bong non, nhau cài răng lược.

Tuy nhiên, theo bác sĩ Nguyễn Bá Mỹ Nhi chỉ định mổ lấy thai phải thuộc về phía y khoa chứ không phải phía sản phụ vì đây là phương pháp phải gây tê, gây mê, có vết rạch trên thành bụng, rạch cơ tử cung... vì vậy làm tăng nguy cơ dị ứng, nhiễm trùng thành bụng, nhiễm trùng vết mổ cơ tử cung, luôn tử cung nếu nhiễm phải vi trùng có độc tính mạnh.

“Hiện nay, các quốc gia đang hướng tới việc làm sao để tỷ lệ mổ lấy thai ở nước mình giảm xuống dưới 20%. Tại Việt Nam, tỷ lệ này khá cao có nơi lên tới 80-90%. Tại BVĐK Tâm Anh, 40% mổ lấy thai và 60% sinh ngã âm đạo, bởi chúng tôi ý thức được nguy cơ của mổ lấy thai trong tương lai là có thể xuất hiện nhau tiền đạo, nhau cài răng lược, thai bám sọc mổ lấy thai. Lúc đó, người phụ nữ mang thai lần tiếp theo sẽ tăng nguy cơ ngừng thai sớm, thai ngoài tử cung, vỡ tử cung...”, bác sĩ Mỹ Nhi chia sẻ.

1.2.2. Cơ sở pháp lý:

Bệnh viện Sản - Nhi tỉnh Yên Bái là Bệnh viện chuyên khoa tuyến tỉnh hạng II trực thuộc Sở Y tế, được UBND tỉnh Yên Bái quyết định thành lập ngày 27 tháng 7 năm 2016 tại Quyết định số 1514/QĐ-UBND trên cơ sở tổ chức lại Khoa Sản, Khoa Nhi thuộc Bệnh viện đa khoa tỉnh và Trung tâm Chăm sóc sức khỏe sinh sản tỉnh thành lập năm 2016 ngành Sản phụ khoa có chức năng quản lý, chỉ đạo tuyến, đào tạo và đào tạo lại chuyên môn về sản phụ khoa cho tuyến dưới trên địa bàn toàn tỉnh.

Năm 2019 Bệnh viện đã được Cục Khoa học Công nghệ và Đào tạo Bộ Y tế cấp mã cơ sở đào tạo liên tục tại Quyết định số 141/QĐ-K2ĐT ngày 26/7/2019.

1.2.3. Đối tượng dự lớp học:

Học viên tham dự khóa đào tạo có trình độ từ bác sĩ sau đại học trở lên về chuyên ngành Sản – Phụ khoa .

1.2.4. Thời lượng: 3 tháng (538 tiết)

- Lý thuyết: Số bài học: 4 bài/Số tiết: 32 tiết.
- Thực hành: Số bài học: 1 bài /Số tiết: 490 tiết.
- Thi: 4 tiết (3 tiết TH, 1 tiết LT).
- Khai mạc và tổng kết: 2 tiết.

2. Mục tiêu khóa học:

Sau khóa học, học viên thực hiện thành thạo kỹ thuật phẫu thuật lấy thai.

2.1. Mục tiêu kiến thức:

- Trình bày giải phẫu cơ quan sinh dục nữ.
- Trình bày những yếu tố tiên lượng cuộc đẻ.
- Trình bày được chỉ định mổ lấy thai.
- Trình bày phương pháp mổ lấy thai.

2.2. Mục tiêu kỹ năng:

- Thực hiện thành thạo phương pháp kỹ thuật mổ lấy thai.

2.3. Mục tiêu thái độ:

- Rèn luyện tác phong rèn luyện chuyên nghiệp, nghiêm túc, có tinh thần trách nhiệm cao trong công việc
- Rèn luyện kỹ năng giao tiếp ứng xử với đồng nghiệp và người bệnh.

3. Đối tượng, yêu cầu đầu vào đối với học viên:

Là các Bác sỹ Sản – Phụ khoa đang làm việc và sẽ làm việc tại các cơ sở y tế có trình độ sau đại học trở lên.

4. Chương trình chi tiết: (Mỗi tiết học 50 phút)

STT	Tên bài	Mục tiêu bài học	Số tiết học			
			Tổng số	Lý thuyết	Thực hành	
					Lab	BV
1	Bài 1. Giải phẫu, cơ quan sinh dục nữ	1. Trình bày được giải phẫu hình thể trong – ngoài và liên quan của CQSD nữ. 2. Trình bày được các chức năng cơ bản của CQSD nữ	32	8		24
2	Bài 2. Những yếu tố tiên lượng cuộc đẻ	1. Trình bày được khái niệm tiên lượng 1 cuộc chuyển dạ 2. Trình bày được các yếu tố tiên lượng	32	8		24

		của 1 cuộc chuyển dạ bình thường 3. Trình bày được biến chứng và cách xử trí bất thường xảy ra khi theo dõi chuyển dạ				
3	Bài 3. Các chỉ định mổ lấy thai	1. Trình bày được các chỉ định mổ lấy thai chủ động – cấp cứu.	32	8		24
4	Bài 4. Kỹ thuật mổ lấy thai	1. Trình bày được các chỉ định mổ lấy thai 2. Mô tả được kỹ thuật mổ lấy thai 3. Nêu được các biến chứng của mổ lấy thai 4. Thực hiện chăm sóc sau mổ cho bà mẹ và trẻ sơ sinh.	426	8		418
5	Thi kiểm tra		4			
6	Khai mạc và tổng kết		2			
7	Tổng số		528	32	490	

5. Tên tài liệu dạy- học:

- Tài liệu “Phẫu thuật mổ lấy thai” do Bệnh viện Sản – Nhi tỉnh Yên Bái soạn thảo và ban hành kèm theo Quyết định số: 414/QĐ-BVSN ngày 13 tháng 5 năm 2022 của Bệnh viện Sản – Nhi tỉnh Yên Bái.

6. Phương pháp dạy - học:

- Dạy học bằng thuyết trình, trợ giúp học viên.
- Dạy thao tác mẫu, thực hành bằng băng kiểm.

- Dạy học trên lâm sàng tại phòng đẻ.
- Dạy học bằng phương pháp cầm tay chỉ việc trên lâm sàng tại phòng mổ.

7. Tiêu chuẩn giảng viên và trợ giảng:

7.1. Tiêu chuẩn giảng viên:

Giảng viên khóa học là bác sĩ có trình độ sau đại học đủ các điều kiện sau:

- Có kinh nghiệm công tác trong chuyên ngành về Sản – Phụ khoa.
- Có chứng chỉ sư phạm y học theo chương trình của Bộ Y tế.
- Có chứng chỉ hành nghề.
- Có thời gian công tác từ 5 năm trở lên, là Chuyên gia viên chính chính trong lĩnh vực Sản – Phụ khoa.
- Các trường hợp khác do lãnh đạo bệnh viện xem xét quyết định.

7.2. Số lượng giảng viên và trợ giảng:

- Dạy lý thuyết: Số giảng viên 02; số trợ giảng 01.
- Dạy thực hành: Số giảng viên 03; số trợ giảng 02.

8. Thiết bị, học liệu cho khóa học:

- Phòng phẫu thuật, phòng đẻ và các phụ kiện cần thiết.
- Thiết bị, dụng cụ, vật tư, mô hình ... tương ứng với từng kỹ thuật.
- Phòng học lý thuyết, có máy chiếu, bảng fooc, bút dạ ...

9. Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình:

9.1. Công tác tổ chức:

- Khóa học được tổ chức tại Bệnh viện Sản - Nhi tỉnh Yên Bái hoặc các cơ sở có đủ điều kiện đáp ứng cho khóa học.
- Phòng Đào tạo - Chỉ đạo tuyến trực tiếp quản lý.
- Tổ chức khai giảng, bế giảng, kiểm tra đánh giá trước và sau khóa học.

9.2. Tổ chức lớp học:

- Số lượng học viên: Từ 2 - 4 học viên.
- Có giảng viên phụ trách lớp, có lớp trưởng phụ trách lớp trong quá trình học tập.

MERGEFORMAT 4

- Thời gian học: Học liên tục trong 3 tháng, mỗi ngày 8 tiết, không kể thời gian nghỉ lễ, tết. Học viên tham gia trực tại khoa Sản theo sự phân công của giảng viên chính.

- Học lý thuyết tại Hội trường.

- Kết thúc khóa học tổ chức thi lý thuyết, thực hành đánh giá học viên.

10. Đánh giá và cấp giấy chứng nhận/chứng chỉ đào tạo liên tục:

10.1. Đánh giá:

- Học viên được đánh giá hoàn thành và được cấp chứng chỉ đào tạo liên tục về khóa học “Phẫu thuật mổ lấy thai” do Giám đốc Bệnh Viện Sản – Nhi tỉnh Yên Bái cấp khi đạt những tiêu chuẩn sau.

1. Tham gia đầy đủ các buổi học lý thuyết và lâm sàng.
2. Không vi phạm nội quy bệnh viện và lớp học.
3. Kiểm tra cuối khóa kết quả đạt yêu cầu đạt từ 7/10 điểm lý thuyết trở lên, và thực hành mổ lấy thai thành thạo từ 5 ca trở lên.

10.2. Cấp chứng chỉ:

- Tên của chứng nhận/ chứng chỉ: Theo tên khóa học.

- Học viên được cấp chứng chỉ đào tạo liên tục theo thông tư 22/2013/TT-BYT và thông tư 26/2020/TT-BYT ngày 28/12/2020; được hưởng các quyền lợi theo quy định khi đạt những tiêu chuẩn sau:

- + Tham gia đủ $\geq 90\%$ số tiết lý thuyết, 100% số buổi thực hành.
- + Hoàn thành chỉ tiêu thực hành tối thiểu.
- + Không vi phạm nội quy Bệnh viện và khoa.
- + Kiểm tra cuối khóa: Lý thuyết đạt từ 7/10 điểm trở lên, thực hành mổ lấy thai thành thạo từ 5 ca trở lên.

- Những học viên đủ tiêu chuẩn được Bệnh viện Sản - Nhi tỉnh Yên Bái cấp chứng nhận/ chứng chỉ theo quy định.

11. Chỉ tiêu tay nghề (kỹ năng cần đạt sau khóa học):

TTKN	Tên bài	Số tiết TH	Kỹ năng/ thủ thuật	Chỉ tiêu tay nghề Số lần tối thiểu/ 1hv		
				Kiến tập	Phụ	Tự làm

PAGE *

MERGEFORMAT 4

1	Bài 1. Giải phẫu, cơ quan sinh dục nữ	24	- Trình bày được giải phẫu hình thể trong – ngoài và liên quan của CQSD nữ.	16		16
2	Bài 2. Những yếu tố tiên lượng cuộc đẻ.	24	- Các yếu tố tiên lượng về phía mẹ - Các Yếu tố tiên lượng về phía thai và phần phụ của thai - Các yếu tố gặp phải trong quá trình chuyển dạ - Xác định các giai đoạn chuyển dạ - Đánh giá độ xóa, mở cổ tử cung	16	8	16
3	Bài 3. Các chỉ định mổ lấy thai	24	- Chỉ định mổ lấy thai chủ động - Chỉ định mổ lấy thai trong quá trình chuyển dạ	16	8	16
4	Bài 4. Kỹ thuật mổ lấy thai	418	- Phẫu thuật lấy thai (8 thì)	180	60	5